

*CPS<sup>rb</sup>/RWB<sup>bg</sup>*



*Ref.: RWB<sup>BHG</sup> / advies nr. 26 (26 09 2008)*

## **Advies nr. 26**

### **over het voorontwerp van ordonnantie met betrekking tot de aanmoediging en de financiering van wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.**

Dit advies werd voorbereid door de Werkgroep "Brussels edict & EC state aid framework" van de RWB<sup>BHG</sup> onder het voorzitterschap van Pierre Van Antwerpen, lid van de raad. Het werd aangenomen door de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tijdens de 35<sup>ste</sup> Plenaire Vergadering van 26 september 2008.

## Voorwoord:

Conform artikel 4 §1, lid 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (BS 16.03.2000) heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, via haar minister van Onderzoek Benoît Cerexhe, op 17.07.08 een brief gestuurd naar de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met daarin een adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van ordonnantie vermeld in de titel.

## Inleiding

Alvorens met het werk te beginnen, werd er contact opgenomen met de Economische en Sociale Raad en werd er beslist een gemeenschappelijke groep op te richten die bestaat uit de werkgroep van de RWB en de Commissie Economie van de ESC. Na de besprekingen werd onderhavig ontwerpadvies gezamenlijk opgesteld en vervolgens voorgelegd aan de respectieve filières van de twee raden, zodat het afzonderlijk kon worden besproken binnen de twee raden. Dit leidde tot de definitieve opstelling van de twee respectieve adviezen.

## De werkgroep

De werkgroep bestond uit Floriane de Kerchove (Agoria), Carole Dembour (Kabinet van minister B. Cerexhe), Anouk Distelmans (UCL), Frans De Keyser (Beci), Xavier Dehan (Kabinet van minister B. Cerexhe), Marc Osterrieth (ULB), Fabian Scuvie (essenscia), Sebastian Serrano (IWOIB), Pierre van Antwerpen (Kabinet van minister B. Cerexhe) en Paul Van Snick (Secretaris van de RWB<sup>BHG</sup>). De gemeenschappelijke groep heeft vergaderd op 2 & 12 september 2008 onder het dubbele voorzitterschap van Pierre Van Antwerpen voor de werkgroep van de RWB en van Frans de Keyser voor de Commissie Economie van de ESC. Het ontwerpadvies werd door de werkgroep aangenomen op 19 september 2008 na een laatste raadpleging per e-mail.

## Bronnen

Voorontwerp van ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie

Nota van minister Benoît Cerexhe aan de leden van de regering

- ✓ Commentaren bij de artikelen
- ✓ Uiteenzetting van de motieven
- ✓ Mededeling van de Europese Commissie "Communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie" - P.B. van de E.U. 2006/C 323/01 – 30.12.2006.

## **Advies van de Raad voor het Wetenschapsbeleid.**

### **1. Algemene overwegingen**

De raad deelt de bezorgdheid van de regering om de bedrijven aan te zetten bijkomende of nieuwe activiteiten te leiden inzake onderzoek-ontwikkeling-innovatie en aldus de economische efficiëntie te verbeteren, en tegelijkertijd meer groei en duurzame banen te scheppen.

Over het algemeen is de raad tevreden over de omzetting van de communautaire kaderregeling in Brussel, met uitzondering van een aantal punten die hierna worden uiteengezet, en de leden willen op aanzienlijke wijze bijdragen tot onderzoek, ontwikkeling en innovatie in het Brussels gewest.

De raad stelt vast dat punt '5.8. Steun aan innovatiepolen' van de communautaire kaderregeling niet werd opgenomen in het voorontwerp van ordonnantie, terwijl deze polen zouden kunnen worden opgericht in het Brussels gewest, in het bijzonder in samenwerking met andere gewesten. Hij vraagt dat deze mogelijkheid in de Ordonnantie wordt voorzien zodat er een duidelijke omkadering voor dit soort initiatieven is.

De raad dringt er ook op aan dat het wettelijke Brusselse kader het mogelijk maakt de voorstellen met betrekking tot het nieuwe programma "Prigogine" te integreren, waardoor bedrijven een beroep kunnen doen op een onderzoeker om hun technologisch potentieel te versterken en waardoor een doctoraatsstudent zijn proefschrift in een industrieel milieu kan schrijven; deze voorstellen zullen binnenkort door de Raad voor het Wetenschapsbeleid worden overgemaakt aan minister voor Onderzoek Benoît Cerexhe.

Algemeen dringt de raad erop aan dat projecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het Engels mogen worden ingediend. Meer en meer innovatieprojecten zijn namelijk het resultaat van samenwerkingen tussen meerdere bedrijven en worden bijgevolg voorgesteld aan verschillende instellingen die subsidies verstrekken (op Europees, Vlaams, Brussels, Waals niveau, in andere Europese landen, ...). Door het gebruik van het Engels toe te staan (zoals in Vlaanderen), zou de indiening van innovatieprojecten aanzienlijk worden vereenvoudigd.

De raad zou graag zien dat de samenwerkingen tussen de universiteiten en de bedrijven in het kader van projecten die door het Gewest worden gesteund zowel passen in een partnerschapslogica als in een logica van onderaanneming, zonder dat een van deze twee werkwijzen wordt bevoordeeld in de selectieprocedures. Voor de universiteiten wordt de partnerschapslogica gekenmerkt door het feit dat de activiteiten in kwestie het voorwerp uitmaken van een rechtstreekse overeenkomst tussen het Gewest en de universiteiten, eventueel in samenwerking met de bedrijven die betrokken zijn bij de projecten, maar zonder dat de financieringen via de bedrijven gaan. De bepalingen inzake intellectuele eigendom en valorisatie van de resultaten moeten overigens worden gepreciseerd in een consortiumovereenkomst tussen de partijen.

Het voorontwerp van ordonnantie sluit een dergelijke partnerschapslogica niet uit, maar sommige van de bepalingen ervan lijken eerder te verwijzen naar een logica van onderaanneming.

De raad stelt vast dat het voorontwerp van ordonnantie dat werd ingediend door de regering, in tegenstelling tot de organische ordonnantie inzake de steun voor de promotie van de economische expansie van 13/12/2007, geen jaarlijkse mededeling voorziet van een statistisch verslag van de toepassing van de ordonnantie, niet in het parlement, niet in de Economische en Sociale Raad en niet in de Raad voor het Wetenschapsbeleid. De raad vraagt dat in hoofdstuk V – definitieve bepalingen, het volgende artikel wordt toegevoegd: *"De regering deelt jaarlijks aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, aan de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een statistisch verslag mee met betrekking tot de toepassing van onderhavige ordonnantie in het voorbije kalenderjaar".*

## **2. Bijzondere overwegingen**

### Artikel 2, 9°

De raad verheugt zich erover dat de onderzoeksinstituten, evenals de combinaties van bedrijven en onderzoeksinstituten, in aanmerking komen als promotoren, waardoor de onderzoeksinstituten, waaronder de universiteiten, kunnen genieten van zowat alle vormen van steun die voorzien zijn door het ontwerp van ordonnantie, voor zover het gaat om bedrijfsgerichte projecten.

### Artikel 14, §2, 3°

De raad betreurt dat wanneer het project wordt geleid in effectieve samenwerking met een onderzoeksinstituut, deze laatste 10% van de toegestane kosten van het project moet dragen (wij verstaan hieronder: ten laste nemen). Dit is onmogelijk voor de universiteiten die bijna exclusief worden gefinancierd door openbare financieringen. De raad wil verduidelijkingen bij de interpretatie van de artikelen 14 §2, 3° en zijn equivalent in art. 15. Dit zou de publicatie door de raad van een amendement bij onderhavig advies kunnen rechtvaardigen.

### Art. 14, §4, al.3

Indien de resultaten beter zijn dan verwacht, vraagt de raad dat het aandeel dat het Gewest kan eisen wordt geplafonneerd in de ordonnantie of het uitvoeringsbesluit en redelijk blijft (bv: interesten tegen voorkeurtarieven voorzien door de Commissie)

### Artikel 15

De raad maakt dezelfde opmerkingen wat betreft de steun ten voordele van experimentele ontwikkeling als wat betreft de steun aan industrieel onderzoek van artikel 14.

### Art 15, § 6

De vertegenwoordigers van de bedrijven pleiten ervoor dat het bedrijf "de intellectuele rechten op de resultaten van het project" niet overdraagt aan het gewest, maar het gewest het exclusieve recht geeft om ze te gebruiken of te laten gebruiken, waarbij de eventuele opbrengsten van het gebruik van deze resultaten moeten worden verdeeld tussen het bedrijf en het gewest naar rato van hun respectieve deelname.

### Artikel 18

De raad merkt op dat dit artikel zeer belangrijk is, aangezien het de financiering mogelijk maakt van de interface-cellen in de universiteiten. Het is duidelijk dat de subsidies die worden toegekend aan de onderzoeksinstituten om dienstprestaties uit te voeren die verband houden met onderzoek, ontwikkeling en innovatie niet mogen leiden tot winsten uit hoofde van de begunstigde. Dit geldt evenwel niet voor de kosten (die in aanmerking komen) voor het verkrijgen en het valideren van de octrooien, die uiteraard overeengekomen zijn in de hoop een meerwaarde te creëren. Ter herinnering: de communautaire kaderregeling voor staatssteun aan onderzoek, ontwikkeling en innovatie, gepubliceerd op 30/12/2006, is in paragraaf 3.1.1. van mening dat "... de technologie-overdracht (overdracht van licentie, creatie van afgeleide producten of andere vormen van beheer van de kennis die werd voortgebracht door de onderzoeksinstituut) een niet-economische activiteit vormt wanneer ze wordt uitgevoerd op intern niveau en wanneer alle inkomsten die ze voortbrengt opnieuw worden geïnvesteerd in de hoofdactiviteiten van de onderzoeksinstituten." De raad vraagt dat deze zin expliciet wordt overgenomen in de uiteenzetting van de motieven van het voorontwerp van ordonnantie en bijgevolg dat de valorisatie van de octrooien niet onder de toepassing van art. 18 valt.

### Sectie VI. – Steun ten gunste van technische haalbaarheidsstudies, Art. 19

De raad stelt vast dat grote bedrijven dankzij de Europese kaderregeling ook steun kunnen krijgen voor technische haalbaarheidsstudies (industriële onderzoek: 65%; ontwikkeling: 40%). De raad betreurt dat dit niet het geval is voor grote bedrijven in Brussel. Het zijn vaak deze studies die de impuls kunnen geven om een innovatieproject te lanceren. Naar het voorbeeld van het Waals Gewest vraagt de raad of deze mogelijkheid op zijn minst wordt opengesteld voor 'niet-autonome bedrijven van beperkte omvang' (met andere woorden: bedrijven die worden beschouwd als groot omdat ze afhankelijk zijn van grote buitenlandse bedrijven, maar die beantwoorden aan twee andere criteria om als KMO te worden beschouwd). De raad is evenwel van mening dat deze uitbreiding van het toepassingsgebied van het voorontwerp van ordonnantie slechts kan gebeuren wanneer een aanzienlijk gedeelte van de begroting wordt gewijd aan kleine en middelgrote ondernemingen.

#### Sectie VIII.- Steun aan jonge innoverende bedrijven, Art. 21

De raad vraagt dat de selectieprocedures voor dit type project strikt blijven om elke ontsporing te voorkomen, maar dat ze tegelijkertijd eenvoudig blijven om jonge innoverende bedrijven aan te moedigen. De steun moet met veel gezond verstand worden toegekend om te voorkomen dat hij zou leiden tot de *vroegtijdige* oprichting van bepaalde bedrijven. De raad wijst op de bepaling van de ordonnantie volgens dewelke een bedrijf dat van deze steun gebruik heeft gemaakt, indien nodig ook een beroep moet kunnen doen op de klassieke steun aan wetenschappelijk onderzoek en innovatie. Deze maatregel zou bovendien zeer nuttig kunnen zijn om de oprichting van bedrijven op basis van universitair onderzoek te stimuleren.

#### Sectie IX.- Steun voor het gebruik van diensten inzake advies en ondersteuning van innovatie,

##### Art 22, § 4

De raad stelt vast dat de communautaire kaderregeling in zijn punt 5.6.,3) stelt dat "de dienstverlener een nationale of Europese erkenning geniet. Als dit niet het geval is, mag de steun niet meer bedragen dan 75% van de toegestane kosten." Dit betekent volgens de raad dat de steun meer dan 75% mag bedragen indien de dienstverlener een nationale of Europese erkenning geniet. Betekent dit dat deze mogelijkheid (100%) niet voorzien is in de Ordonnantie?

#### Sectie X. – Steun ten gunste van de tijdelijke aanwerving van personeel, Art. 23

De raad is van mening dat de vermindering van vereiste beroepservaring van 5 naar 2 jaar een zeer positief element is dat de overdracht van bevoegdheden vergemakkelijkt.

✱